

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย การนิเทศการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผลและห้องสมุดโรงเรียน ใดมากน้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาวามีปัญหาและอุปสรรคใดบ้างที่ทำให้ศึกษานิเทศกรอำเภอไม่สามารถปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาแนวความคิดของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อนำผลการวิจัยเสนอแนะผู้บริหารการศึกษาระดับสูงในกระทรวงศึกษาธิการ ทำการปรับปรุงแก้ไขปัญหาซึ่งมีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษานิเทศกรอำเภอให้ได้รับผลดียิ่งขึ้นต่อไป

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย การนิเทศการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผล และห้องสมุดโรงเรียน ให้นำเสนอในรูปตารางแสดงความคิดเห็นในลักษณะของรอยละ การแสดงรอยละของแต่ละข้อสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในแต่ละข้อได้บ่อยครั้ง หรือปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ หรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อความในข้อนั้น ๆ หรืออีกนัยหนึ่งการแสดงรอยละของแต่ละข้อจะแสดงให้เห็นทราบว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในแต่ละข้อได้ หรือปฏิบัติได้ไม่สม่ำเสมอ หรือมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับข้อความในข้อนั้น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

ตารางที่ 1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว

1. อายุ	(20-30 ปี) -	(31-40 ปี) 22 คน	(41-50 ปี) 32 คน	(เกิน 50 ปี) 20 คน
2. วุฒิเดิม	(ต่ำกว่าอนุปริญญา) 62 คน	(อนุปริญญา) 8 คน	(ปริญญาตรี) 4 คน	(สูงกว่าปริญญาตรี) -
3. วุฒิจำจุบัน	(ต่ำกว่าอนุปริญญา) 13 คน	(อนุปริญญา) 28 คน	(ปริญญาตรี) 28 คน	(สูงกว่าปริญญาตรี) 5 คน
4. เป็นศึกษา- ธิการอำเภอ มาแล้ว	(1-5 ปี) 37 คน	(6-10 ปี) 18 คน	(11-15 ปี) 9 คน	(เกิน 15 ปี) 10 คน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือ จำนวน 74 คน เมื่อหาค่าเฉลี่ยของอายุแล้ว ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอมีอายุ 45 ปี ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 20 คน อายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 32 คน และอายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวน 22 คน สำหรับเวลาที่ได้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอมาแล้ว ปรากฏว่า มีผู้ได้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 37 คน ดำรงตำแหน่งมาแล้วระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 18 คน ดำรงตำแหน่งมาแล้วระหว่าง 11-15 ปีจำนวน 9 คน และเกิน 15 ปีขึ้นไปจำนวน 10 คน แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่เข้ามาดำรงตำแหน่งเมื่อมีอายุมากแล้ว เมื่อศึกษาถึงวุฒิเดิม

ของศึกษาธิการอำเภอเมื่อเริ่มเข้ารับราชการปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอเริ่มเข้ารับราชการในขณะที่มีวุฒิค่า โดยมีผู้เริ่มเข้ารับราชการเมื่อมีวุฒิค่ากว่าอนุปริญญาทางการศึกษา (ต่ำกว่าวุฒิ พ.ม. หรือ ป.กศ.สูง) จำนวน 62 คน เริ่มเข้ารับราชการเมื่อมีวุฒิอนุปริญญาทางการศึกษา (วุฒิ พ.ม. หรือ ป.กศ.สูง) จำนวน 8 คน เริ่มเข้ารับราชการเมื่อมีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 4 คน และไม่มีศึกษาธิการอำเภอคนใดเริ่มเข้ารับราชการโดยมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี แต่เมื่อศึกษาถึงวุฒิของศึกษาธิการอำเภอในปัจจุบันปรากฏว่า มีผู้มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาจำนวน 13 คน มีวุฒิอนุปริญญาจำนวน 28 คน มีวุฒิปริญญาตรีจำนวน 28 คน มีวุฒิปริญญาโทจำนวน 5 คน และไม่มีผู้มีวุฒิสูงกว่าระดับปริญญาโท ซึ่งแสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาที่รับราชการ จนได้รับวุฒิต่างการศึกษาสูงขึ้น ปัจจุบันยังมีศึกษาธิการอำเภอที่ยังมีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาจำนวน 13 คนเท่านั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ แสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือส่วนใหญ่มีวุฒิสูง เริ่มดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเมื่อมีอายุมากแล้ว มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างการรับราชการและปัจจุบันศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี

ตารางที่ 2

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

5. โรงเรียนสังกัดองค์การในอำเภอ	(ต่ำกว่า 30 โรงเรียน) 13 อำเภอ	(30-45 โรงเรียน) 24 อำเภอ	(46-60 โรงเรียน) 19 อำเภอ	(เกิน 60 โรงเรียน) 18 อำเภอ
6. การตรวจเยี่ยมโรงเรียน	(ต่ำกว่า 10 ครั้ง) 31 คน	(11-20 ครั้ง) 18 คน	(21-30 ครั้ง) 9 คน	(เกิน 30 ครั้ง) 16 คน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

7. ใ้ได้รับเงิน จัดสรรจาก กระทรวง	(ต่ำกว่า 1,000 บาท) 6 อำเภอ	(1,000-2,000) 15 อำเภอ	(2,001-3,000) 7 อำเภอ	(เกิน 3,000) 6 อำเภอ
8. ใ้ได้รับเงินจัด สรรจากองค การ	(ไม่ได้เลย) 61 อำเภอ	(ต่ำกว่า 1,000บาท) -	(1,000-2,000) 7 อำเภอ	(เกิน 2,000) 8 อำเภอ
9. จำนวนเจ าหน้าที่ปฏิบัติ งาน	(1 คน) 5 อำเภอ	(2 คน) 14 อำเภอ	(3 คน) 47 อำเภอ	(เกิน 3 คน) 8 อำเภอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบางประการของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่า ในคานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอ มีจำนวน 1 คน ๓ แห่ง มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 2 คน 14 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอจำนวน 3 คน 47 แห่ง และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอเกิน 4 คนขึ้นไปรวม 8 แห่ง ซึ่งโดยปกติแล้ว สำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะต้องมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 3 คนคือ ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเสมียนพนักงาน 1 คน การที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 1 คน 4 แห่ง และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวมทั้งศึกษาธิการอำเภอจำนวน 2 คน 14 แห่ง จึงกล่าวได้ว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังขาดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน จากการศึกษารึ่ถึงจำนวนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ศึกษาธิการอำเภอจะต้องปฏิบัติงานคานวิชาการ ปรากฏว่าในแต่ละอำเภอมีจำนวนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่ำกว่า 30 โรงเรียน 13 อำเภอ ระหว่าง 30-45 โรงเรียนจำนวน 24 อำเภอ

ระหว่าง 46-60 โรงเรียนจำนวน 19 อำเภอ และเกินกว่า 60 โรงเรียนจำนวน 18 อำเภอ เมื่อเฉลี่ยแล้วศึกษาธิการอำเภอหนึ่งจะมีโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติงานด้านวิชาการจำนวน 47 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มาก สำหรับการสำรวจเยี่ยมโรงเรียนในปีการศึกษา 2518 ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอได้ไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่ำกว่า 10 ครั้ง จำนวน 31 คน ตรวจเยี่ยมโรงเรียนระหว่าง 10-20 ครั้งจำนวน 18 คน ตรวจเยี่ยมโรงเรียนระหว่าง 21-30 ครั้งจำนวน 9 คน และเกิน 30 ครั้งขึ้นไปจำนวน 16 คน แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง และไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยมาก เมื่อศึกษาถึงเงินค่าใช้จ่ายที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรให้ ปรากฏว่ามีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ได้รับเงินจัดสรรจากกระทรวงศึกษาธิการต่ำกว่า 1,000 บาทจำนวน 6 แห่ง ได้รับเงินจัดสรรระหว่าง 1,001-2,000 บาท จำนวน 15 แห่ง ได้รับเงินจัดสรรระหว่าง 2,001-3,000 บาท จำนวน 27 แห่ง ได้รับเงินจัดสรรระหว่าง 3,001-4,000 บาท จำนวน 19 แห่ง และได้รับเงินจัดสรรเงิน 4,000 บาทขึ้นไปจำนวน 7 แห่ง เงินค่าใช้จ่ายนั้นนอกจากจะใช้เป็นค่าพาหนะในการเดินทางไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอแล้ว ยังต้องใช้เงินค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเช่าที่พักในการไปราชการของผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเสมียนพนักงานอีกด้วย นอกจากนี้เงินหมวดค่าใช้จ่ายยังต้องใช้จ่ายเป็นรายจ่ายอื่นของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เช่น รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ ค่าไปรษณีย์ ค่าโทรศัพท์ ค่าจ้างเหมาบริการต่าง ๆ ฯลฯ¹ เมื่อศึกษาถึงเงินอุดหนุนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ ที่จัดสรรเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะให้แก่ศึกษาธิการอำเภอในการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่ามีสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ไม่ได้

¹สำนักงานประมาณ, การจำแนกรายจ่ายตามงบประมาณ (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2514), หน้า 6 - 8.

รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 61 แห่ง ได้รับการจัดสรรเงินระหว่าง 1,000-2,000 บาทจำนวน 7 แห่งและเงิน 2,000 บาทขึ้นไปจำนวน 6 แห่ง ซึ่งแสดงว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ น้อยแห่งมากที่ให้การสนับสนุนเรื่องการเงินแก่ศึกษาธิการอำเภอ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะเห็นได้ว่า ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ทำการตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้คำแนะนำวิชาการตามหน้าที่ได้น้อยครั้งมาก ปัญหาสำคัญที่ทำให้ศึกษาธิการอำเภอไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อย่างเต็มที่ก็คือการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและได้รับการจัดสรรเงินน้อย ภิญโญ สาคร² ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการบริหารงานทุกชนิดว่ามี 4 อย่างคือ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ การที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอขาดกำลังคนและเงิน จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารในระดับสูงจึงควรอย่างยิ่งที่จะพิจารณาเพิ่มกำลังคนและเงินค่าใช้จ่ายในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ศึกษาโดยนำความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผล และห้องสมุดโรงเรียน มาวิเคราะห์ว่า ศึกษาธิการอำเภอ

²ภิญโญ สาคร, การบริหารงานบุคคล (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 3.

สามารถปฏิบัติงานแต่ละงานได้มากขึ้นเพียงใด และได้นำความคิดเห็นของศึกษานิเทศกร
อำเภอที่มีต่ออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการ
แก้ไข้ปัญหา เหล่านั้นมาจัดรวบรวมตามประเภทของความเห็นที่มีลักษณะคล้ายกันดังนี้

การนิเทศการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือที่ ศษ.0201/18991 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2515
เรื่องการตรวจโรงเรียนประชาบาล ให้ศึกษานิเทศกรอำเภอหมั้นออกไปตรวจเยี่ยมโรงเรียน
ประชาบาลเพื่อตรวจตราการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำทางวิชาการ และกระทรวง
ศึกษาธิการ³ ได้วางแผนทางตรวจเยี่ยมโรงเรียนประถมไว้ว่า ให้ศึกษานิเทศกรอำเภอ
วางแผนปฏิบัติงานเป็นรายปี โดยกำหนดให้ศึกษานิเทศกรอำเภอตรวจเยี่ยมโรงเรียน
ประถมศึกษาทุกโรงเรียน ๆ ละ 2 ครั้ง เมื่อทำการตรวจนิเทศโรงเรียนประถมศึกษา
แล้ว ศึกษานิเทศกรอำเภอจะส่งรายงานผลการตรวจนิเทศในนายอำเภอและผู้ว่าราชการ
จังหวัดทราบ เมื่อนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการอย่างใดแล้ว ศึกษานิเทศกร
อำเภอจะส่งแจ้งใหญ่ที่เกี่ยวข้องของทราบและติดตามผลต่อไปว่า ได้มีการปรับปรุงแก้ไขตาม
คำสั่งของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือไม่ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความ
คิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอในการนิเทศการศึกษาในคานความร่วมมือของคณะครู
การปรับปรุงโรงเรียนตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอ การรับฟังความคิดเห็นและ
ติดตามผลของผู้บังคับบัญชา แนวทางการตรวจเยี่ยมโรงเรียนของศึกษานิเทศกรอำเภอ
และความสามารถในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานที่ศึกษานิเทศกรอำเภอได้วางไว้ ดัง
ผลการวิจัยในตารางที่ 1

---

³สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการประชุมศึกษานิเทศกรจังหวัด
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2517 (กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2517),
หน้า 65 - 70.

ตารางที่ 3

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

ความคิดเห็นหรือเรื่องที่เกิดขึ้น	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
10. การได้รับความร่วมมือจากครู	13.51	52.70	27.03	6.76	100
11. การปรับปรุงโรงเรียน	2.70	25.68	59.46	12.16	100
12. การรับฟังความคิดเห็นของผู้ บังคับบัญชา	4.05	35.14	50.00	10.81	100
13. การติดตามผลตามขอเสนอแนะ ของผู้บังคับบัญชา	1.35	16.22	59.46	22.97	100
14. การชี้แจงขอบกพร่องหรือปัญหา ต่าง ๆ ให้ครูทราบ	22.97	56.76	14.86	5.41	100
15. การตรวจดูการเรียนของครู และนักเรียน	17.57	60.81	13.51	8.11	100
16. ความสามารถในการตรวจเยี่ยม โรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ต่อโรงเรียน	4.05	21.66	50.00	24.33	100

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า การแสดงความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการนิเทศการศึกษาและตรวจเยี่ยมโรงเรียน ปรากฏว่าในการไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 13.51 มีความเห็นว่าได้รับความร่วมมือกับครูในโรงเรียนมากที่สุด ร้อยละ 52.70 มีความเห็นว่าได้รับความร่วมมือกับครูในโรงเรียนมาก ร้อยละ 27.03 เห็นว่าได้รับความร่วมมือจากครูในโรงเรียนน้อย และศึกษานิเทศกรอำเภอ ร้อยละ 6.76 มีความเห็นว่าได้รับ

ความร่วมมือจากครูในโรงเรียนน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศกรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 66.21 มีความเห็นว่าเมื่อไปนิเทศการศึกษาหรือไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากครูในโรงเรียนเป็นอย่างดี

การปรับปรุงโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอปรากฏว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 2.70 มีความเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอมากที่สุด ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 25.68 มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการปรับปรุงตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอมากที่สุด ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 57.46 มีความเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอ และศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 12.16 มีความเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอมากที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศกรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 69.62 มีความเห็นว่าภายหลังการนิเทศการศึกษาหรือไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำแล้ว โรงเรียนได้มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภออยู่ในเกณฑ์น้อย

การรับฟังความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาตามข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศกรอำเภอ เมื่อรายงานผลการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทราบ ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 4.05 เห็นว่า ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นมากที่สุด ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 35.14 เห็นว่าผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นมาก ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 50.00 เห็นว่าผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นน้อย และศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 10.81 มีความเห็นว่าผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศกรอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 60.81 มีความคิดเห็นว่า เมื่อรายงานผลการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนให้ผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภออยู่ในเกณฑ์น้อย

สำหรับการติดตามผลของผู้บังคับบัญชาเมื่อศึกษานิเทศกรอำเภอรายงานผลการตรวจเยี่ยมโรงเรียนให้ทราบ ศึกษานิเทศกรอำเภอร้อยละ 1.35 มีความเห็นว่า ผู้บังคับบัญชามี

การศึกษาคิดตามผลมากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 16.22 มีความเห็นว่า ผู้บังคับบัญชามีการศึกษาคิดตามผลมาก ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 59.46 มีความเห็นว่า ผู้บังคับบัญชามีการศึกษาคิดตามผลน้อย และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 22.97 มีความเห็นว่าผู้บังคับบัญชามีการศึกษาคิดตามผลน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 82.43 มีความเห็นว่าเมื่อรายงานผลการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหญ่ผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว ผู้บังคับบัญชามีการศึกษาคิดตามผลน้อยมาก

ในการตรวจเยี่ยมหรือนิเทศการศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ในโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 22.97 เห็นว่าเมื่อพบปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้ชี้แจงให้โรงเรียนทราบมากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 56.76 มีความเห็นว่าได้ชี้แจงให้ครูในโรงเรียนได้ทราบมากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 14.86 เห็นว่าได้ชี้แจงให้ครูในโรงเรียนได้ทราบน้อย และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 5.41 มีความเห็นว่าได้ชี้แจงให้ครูในโรงเรียนได้ทราบน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 79.73 มีความเห็นว่า ในการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนนั้น เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ศึกษาธิการอำเภอได้ชี้แจงให้ครูในโรงเรียนได้ทราบมากที่สุด

งานการตรวจดูการเตรียมการสอนของครูและนักเรียนเมื่อไปนิเทศการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 17.57 มีความเห็นว่าได้ตรวจดูมากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 60.81 มีความเห็นว่าได้ตรวจดูมาก ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 13.51 เห็นว่าได้ตรวจดูน้อย และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 8.11 เห็นว่าได้ตรวจดูน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 78.38 มีความเห็นว่า เมื่อไปนิเทศการศึกษาหรือไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนได้ตรวจดูการเรียนการสอนของครูและนักเรียนอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

เมื่อสอบถามศึกษาธิการอำเภอถึงความสามารถในการออกไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งต่อโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 4.05 เห็นว่าสามารถปฏิบัติได้มากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 21.62 เห็นว่าสามารถปฏิบัติได้มาก ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 50.00 เห็นว่าสามารถปฏิบัติได้น้อย และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 24.33 มีความเห็นว่าสามารถปฏิบัติได้น้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอ

ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.33 มีความเห็นว่า ไม่สามารถออกไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้

ผลการวิจัยเรื่องการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษานิเทศกรอำเภอนี้แสดงว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอได้รับความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียนเป็นอย่างดี ในการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนนั้น ศึกษานิเทศกรอำเภอได้เน้นหนักในด้านการตรวจดูการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และเมื่อพบข้อบกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ ก็ได้ชี้แจงให้ครูทราบ การกระทำเช่นนี้ช่วยให้การนิเทศการศึกษาหรือการตรวจเยี่ยมโรงเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น เบอร์ตันและบรูคเนอร์⁴ (Burton and Brueckner) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน และในด้านการดำเนินการนิเทศการศึกษานั้น พันส์ ทันนาคินท์⁵ ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาจะได้ผลดีจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารนิเทศและผู้ให้การนิเทศ การนิเทศการศึกษาจึงต้องตั้งอยู่บนรากฐานของมนุษยสัมพันธ์อันดี สำหรับการติดตามผลภายหลังการตรวจเยี่ยมโรงเรียนหรือการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอนั้น ปรากฏว่ายังไม่ได้รับผลดีนัก เพราะโรงเรียนได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำหรือขอเสนอแนะของศึกษานิเทศกรอำเภอน้อยมาก ปัญหาที่สำคัญก็คือ เมื่อรายงานผลการตรวจเยี่ยมโรงเรียนหรือผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ผู้บังคับบัญชาได้รับฟังความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอน้อยมากและแทบไม่ได้มีการติดตามผลเลย ซึ่งการเสนอรายงานนี้ ภิญโญ สาร⁶ ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรจะมีการติดตาม

⁴William H. Burton, and Leo J. Brueckner, Supervision A Social Process (New York : Appleton Century Crofts, 1955), p. 11.

⁵พันส์ ทันนาคินท์, หลักบริหารโรงเรียน (พระนคร : วัฒนาพานิช, 2513), หน้า 148.

⁶ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพ : วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 80.

ผล มีการตรวจสอบและแก้ไขตลอดเวลา การที่ผู้บริหารไม่โยกย้ายปัญหาหรือรายงานที่ได้รับ อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างบุคลากรในหน่วยงานได้

ปัญหาที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

สำหรับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการนิเทศการศึกษา หรือการตรวจเยี่ยมโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอได้เสนอความคิดเห็นดังนี้

1. เงินค่าใช้จ่ายในการไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ศึกษาธิการอำเภอทำการตรวจเยี่ยมโรงเรียนหรือนิเทศการศึกษาได้สม่ำเสมอ เพราะกระทรวงศึกษาธิการจัดสรรเงินในหน่วยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งไม่ได้จัดสรรเงินให้เลย

2. การคมนาคมไม่สะดวก โรงเรียนบางแห่งตั้งอยู่ในท้องที่กันดาร การนิเทศการศึกษาและการตรวจเยี่ยมโรงเรียนจะทำได้ดีเฉพาะในฤดูแล้งเท่านั้น สำหรับจังหวัดชายแดนนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ชายแดนไม่สงบ ไม่ปลอดภัยต่อการนิเทศการศึกษา หรือตรวจเยี่ยมโรงเรียน

3. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน เพราะโดยทั่วไปแล้วสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพียง 3 คนเท่านั้นคือ ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และเสมียนพนักงาน หากจะเน้นปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหลายด้านได้

4. ปัญหาอีกด้านหนึ่งก็คือ เมื่อศึกษาธิการอำเภอได้ไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พร้อมทั้งได้เสนอแนะการปฏิบัติหรือให้คำแนะนำแล้ว หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการในหมวดการศึกษาอำเภอ มักจะสั่งการไปอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ตรงกับเป้าหมายที่ศึกษาธิการอำเภอได้เสนอแนะหรือให้คำแนะนำไว้ ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อครุใหญ่ในการปฏิบัติ

5. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น นายอำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษา ผู้อำนวยการจังหวัด สภาจังหวัด ไม่เข้าใจหน้าที่ของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และไม่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ ศึกษานิเทศกรอำเภอจึงหันไปปฏิบัติงานที่อื่น ๆ กันเป็นส่วนมาก

แนวทางการแก้ไขปัญหามีต่อการนิเทศการศึกษา

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ศึกษานิเทศกรอำเภอได้เสนอความคิดเห็น ดังนี้

1. กระทรวงศึกษานิเทศกรควรขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ เพื่อขอให้จัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะในการออกไปนิเทศการศึกษา หรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนให้ศึกษานิเทศกรอำเภอ เพราะเงินค่าใช้สอยที่กระทรวงศึกษานิเทศกรได้จัดสรรให้สำนักงานศึกษานิเทศกรอำเภอต่าง ๆ นั้น ไม่เพียงพอที่จะใช้ เป็นค่าใช้จ่ายในการออกไปนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษานิเทศกรอำเภอได้

2. ในท้องที่ทุรกันดารหรืออำเภอที่มีการคมนาคมไม่สะดวก กระทรวงศึกษานิเทศกรควรพิจารณาจัดยานพาหนะที่จำเป็นสำหรับการเดินทาง เช่น รถจักรยานยนต์ให้ศึกษานิเทศกรอำเภอไว้ใช้ในการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียน เป็นการประหยัดในเรื่องการเบิกจ่ายค่างานพาหนะ และโดยขอเท็จจริงแล้ว การขอเช่ารถจักรยานยนต์จากเอกชนวันละ 25-30 บาท ค่าระเบียบของทางราชการนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะปัจจุบันนี้รถจักรยานยนต์มีราคาแพง เจ้าของรถส่วนใหญ่ไม่ยอมให้เช่า

3. กระทรวงศึกษานิเทศกรควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศกรอำเภอให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพราะอัตรากำลังที่มีเพียง 2-3 คนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ย่อมไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานประจำของกระทรวงศึกษานิเทศกรและงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ได้รับผลดีได้

4. กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นคู่ประสานงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่าง ๆ ควรทำความเข้าใจกำหนดการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระหว่างสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและหมวดการศึกษาส่วนอำเภอต่าง ๆ ให้แน่ชัด เพื่อให้ศึกษาธิการอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้องไม่ก้าวกายกัน

5. ขอเสนอแนะอีกประการหนึ่งในการนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอก็คือ เพื่อให้การนิเทศการศึกษาหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนมีผลทางปฏิบัติมากขึ้น ควรให้ศึกษาธิการอำเภอมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย นอกจากนี้ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอในระดับจังหวัดอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อร่วมกันพิจารณาปัญหาและประสานงานกันให้ได้รับผลดียิ่งขึ้น ปัญหาที่มีต่อการนิเทศการศึกษาและแนวทางการแก้ไขที่มีต่อการนิเทศการศึกษาได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ได้แสดงไว้ในภาคผนวกแล้ว

หลักสูตร

หลักสูตรประถมศึกษาของประเทศไทยได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ตลอดระยะเวลาที่ได้ประกาศใช้หลักสูตร เป็นต้นมา ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและแผนพัฒนาประเทศตลอดมา ในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการร่างหลักสูตรฉบับใหม่ขึ้น และขณะนี้ได้ทดลองใช้กับโรงเรียน จำนวน 25 โรงเรียนด้วยกัน

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเรื่อง การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการให้ครู มาตรฐานความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในปัจจุบัน ความเพียงพอของหลักสูตรในโรงเรียน ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 และแนวความคิดของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อเนื้อหาของหลักสูตรฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการยกร่างขึ้นใหม่ ซึ่งความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้นำมาแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 4

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อหลักสูตร

ความคิดเห็นหรือเรื่องที่เป็นปฏิบัติ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
17. การแจกเอกสารทางวิชาการให้ครู	8.11	20.27	51.35	20.27	100
18. มาตรฐานความรู้ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาในปัจจุบัน	-	12.16	77.03	10.81	100
19. ความเพียงพอของหลักสูตรที่มีใช้ ในโรงเรียนประถมศึกษา	5.41	21.62	58.11	14.86	100
20. ความจำเป็นของภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา	16.22	40.54	33.78	9.46	100
21. การสอนวิชาชีพเพื่อให้ไปประกอบ อาชีพได้จริง ๆ เมื่อเรียนจบ	55.41	27.03	12.16	5.41	100
22. การมีส่วนร่วมในการสร้าง หลักสูตรของท้องถิ่น	55.41	36.48	5.41	2.70	100
23. ความเหมาะสมที่จะใช้ต่อไปของ หลักสูตรประถมศึกษาฉบับ พ.ศ. 2503	2.70	28.38	54.06	14.86	100
24. การกำหนดให้ระดับประถมศึกษา มีการเรียน 6 ปี	67.57	24.52	5.41	2.70	100
25. การให้โรงเรียนนำเนื้อหาวิชาใน หลักสูตรไปที่ความ ขยายความให้ เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น	37.84	40.54	13.51	8.11	100
26. การสอนให้ทันตามหลักสูตรใน แต่ละปีการศึกษา	10.81	50.00	33.78	5.41	100

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ในการแจกเอกสารทางวิชาการให้ครูในอำเภอ นั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 8.11 มีความเห็นว่าได้แจกเอกสารทางวิชาการให้ครูใน อำเภอมากที่สุด ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 20.27 เห็นว่าแจกเอกสารทางวิชาการให้ครูใน อำเภอมาก และศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 51.35 เห็นว่าแจกเอกสารทางวิชาการให้ครู ในอำเภอน้อย และศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 20.27 เห็นว่าแจกเอกสารทางวิชาการให้ ครูในอำเภอน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่รอยละ 71.62 เห็นว่าการ แจกเอกสารทางวิชาการให้ครูในอำเภอนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอสามารถแจกให้ครูในอำเภอ ได้น้อย

ในด้านมาตรฐานความรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 12.16 เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษามีความรู้ได้มาตรฐานมาก ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 77.03 เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษามีความรู้ได้มาตรฐานน้อย และศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 10.81 เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษามีความรู้ได้มาตรฐานน้อยมาก แสดงว่าศึกษานิเทศก์ อำเภอส่วนใหญ่รอยละ 87.84 มีความเห็นว่าปัจจุบันนี้ความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ยังไม่ได้มาตรฐาน

ในด้านการมีหลักสูตรใช้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษานิเทศก์ อำเภอรอยละ 5.41 มีความเห็นว่า คุรุมีหลักสูตรใช้เพียงพอกับความต้องการมากที่สุด ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 21.62 มีความเห็นว่าคุรุมีหลักสูตรใช้เพียงพอกับความต้องการ มาก ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 58.11 มีความเห็นว่า คุรุมีหลักสูตรใช้เพียงพอกับความ ต้องการน้อย และศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 14.86 มีความเห็นว่าคุรุมีหลักสูตรใช้เพียงพอ กับความต้องการน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่รอยละ 72.97 มีความเห็น ว่าคุรุมีหลักสูตรใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการ

ความจำเป็นของภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ศึกษานิเทศก์อำเภอ รอยละ 16.22 มีความเห็นว่าภาษาอังกฤษยังมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนมากที่สุด ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 40.54 เห็นว่ายังมีความจำเป็นมาก ศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 33.78 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย และศึกษานิเทศก์อำเภอรอยละ 9.46 เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความ

จำเป็นน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอรอยละ 56.76 เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนในชั้นประถมศึกษา และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 43.24 เห็นว่าภาษาอังกฤษไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนในชั้นประถมศึกษา

หลักสูตรควรจะมีการสอนวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้จริง ๆ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วมาน้อยเพียงไร ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 55.41 เห็นควมมากที่สุด รอยละ 27.03 เห็นควมมาก รอยละ 12.16 เห็นควมน้อย และรอยละ 5.41 เห็นควมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 82.44 มีความเห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษาควรจะมีการสอนวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้จริง ๆ เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

ในคานการมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรของท้องถิ่นนั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 55.41 เห็นควมมากที่สุด รอยละ 36.48 เห็นควมมาก รอยละ 5.41 เห็นควมน้อย และรอยละ 2.70 เห็นควมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 91.89 เห็นว่าในการสร้างหลักสูตรนั้น สมควรอย่างยิ่งที่จะให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร เป็นบางวิชาที่เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

สำหรับความเหมาะสมที่จะใช้ต่อไปของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2503 นั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 2.70 เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด รอยละ 28.38 เห็นว่าเหมาะสม รอยละ 54.06 เห็นว่าเหมาะสมน้อย และรอยละ 14.86 เห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 68.92 มีความเห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษาฉบับ พ.ศ. 2503 ไม่เหมาะสมที่จะใช้ต่อไป

การกำหนดให้ระดับประถมศึกษามีการเรียนเพียง 6 ปี ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 67.57 เห็นควมมากที่สุด รอยละ 24.73 เห็นควมมาก รอยละ 5.41 เห็นควมน้อย และรอยละ 2.70 เห็นควมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่รอยละ 91.89 มีความเห็นควมมากที่สุดที่จะกำหนดให้ระดับชั้นประถมศึกษามีการเรียน 6 ปี

ในคานที่จะให้โรงเรียนนำเนื้อหาวิชาในหลักสูตรไปตีความขยายความเอาเองเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 37.84 เห็นควมมากที่สุด รอยละ 40.54 เห็นควมมาก รอยละ 13.51 เห็นควมน้อย และรอยละ 8.11 เห็น

ควยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 78.38 เห็นควยมากที่สุดที่จะให้โรงเรียนนำเนื้อหาในหลักสูตรไปที่ความขยายความเอาเอง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

การสอนให้ทันตามหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอร้อยละ 10.81 เห็นว่าครูโรงเรียนประถมศึกษาสามารถสอนทันตามหลักสูตรมากที่สุด ร้อยละ 50.00 เห็นว่าสอนทันตามหลักสูตรมาก ร้อยละ 33.78 เห็นว่าสอนทันตามหลักสูตรน้อย และร้อยละ 5.41 เห็นว่าสอนทันตามหลักสูตรน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 60.81 เห็นว่าในแต่ละปีการศึกษานั้น ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสามารถสอนทันตามหลักสูตรได้

ผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อหลักสูตร แสดงว่าตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาในปัจจุบันยังมีความรู้ไม่ได้มาตรฐาน ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหลักสูตรไม่เพียงพอใช้กับความทองการ และศึกษาธิการอำเภอสามารถแจกเอกสารทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความรู้ของครูได้น้อยมาก แต่อย่างไรก็ตาม ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถสอนทันตามหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษาได้ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอนั้น หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2503 ไม่เหมาะสมที่จะใช้ต่อไป และศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการยกร่างเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. 2518 คงมีความคิดเห็นขัดแย้งในเรื่องเดียวคือ ภาษาอังกฤษ ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความคิดเห็นวภาษาอังฤษยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเรียน แต่ตามหลักการของหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับยกร่าง พ.ศ. 2518 ได้กำหนดไว้ว่าภาษาต่างประเทศไม่เป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษา ถ้าโรงเรียนใดประสงค์จะสอนใหญ่เรียนได้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันก็อาจจะจัดในรูปประสบการณ์ชีวิตได้

แบบเรียนและประมวลการสอน

ตามกฎกระทรวงกรรมการซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2458 (ฉบับที่ 2) ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในส่วนที่เกี่ยวกับแบบเรียนไว้ว่า การเลือกใช้แบบเรียนสำหรับหลักสูตรประถมศึกษาให้ครูใหญ่เลือกใช้แบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนและต้องได้รับอนุมัติจากกรมการอำเภอ⁷ และจากรายงานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย⁸ ได้แจ้งว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาในชนบทส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดอุปกรณ์การเรียน ศึกษาธิการอำเภอจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะมีส่วนในการจัดหาแบบเรียนให้แก่นักเรียนที่ยากจนเหล่านั้น ส่วนในเรื่องของประมวลการสอนนั้น ถวิล สุริยนต์ และคณะ⁹ ได้ให้ความหมายของประมวลการสอนไว้ว่า ประมวลการสอนหมายถึงสิ่งที่ขยายข้อความในหลักสูตรให้กว้างขวางละเอียดออกไปอีก โดยจะบอกความมุ่งหมายเรื่องที่จะสอน อุปกรณ์การสอนและการวัดผล การที่การสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินไปด้วยดีได้ จะต้องทำการสอนให้เป็นไปตามประมวลการสอน มีประมวลการสอนใช้เพียงพอกับความต้องการ และประมวลการสอนนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ นอกจากนี้ศึกษาธิการอำเภอควรจะได้จัดทำคู่มือครูเพื่อแจกจ่ายให้ครูในอำเภอใช้ช่วยประกอบการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้นด้วย

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือในเรื่องเกี่ยวกับแบบเรียนและประมวลการสอนนี้ ได้สอบถามศึกษาธิการอำเภอว่าได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงแบบเรียนและมีส่วนร่วมในการจัดหาแบบเรียนให้นักเรียนมากน้อยเพียงใด ในเรื่องของประมวลการสอนนั้น ได้สอบถามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอว่า ครูในโรงเรียน

⁷ จำเลื่อง วุฒิจันทร์ และ ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์, กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 193.

⁸ กรมการปกครอง, การศึกษาประชาชน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2518), หน้า 29.

⁹ ถวิล สุริยนต์ และคณะ, วิชาชุดครู พ.ม. (กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2515), หน้า 35.

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ทำการสอนตามประมวลการสอนมากน้อยเพียงไร ความ
เพียงพอของประมวลการสอนที่ใช้ในโรงเรียน ความเหมาะสมของประมวลการสอน และ
การจัดทำคู่มือครู เพื่อแจกจ่ายให้ครูไว้ประกอบการสอน ได้นำผลการวิจัยแสดงใน
ตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อแบบเรียนและประมวลการสอน

ความคิดเห็นหรือเรื่องที่ปฏิบัติ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
27. การมีส่วนร่วมเมื่อมีการพิจารณา เปลี่ยนแปลงแบบเรียนใน โรงเรียนประถมศึกษา	1.35	8.11	35.14	55.41	100
28. การมีส่วนร่วมในการจัดทำ แบบเรียนให้ครูและนักเรียน	1.35	13.51	32.44	52.60	100
29. การสอนตามประมวลการสอน	6.76	31.08	54.05	8.11	100
30. ความเพียงพอของประมวลการ สอนที่มีใช้ในโรงเรียนประถม ศึกษา	4.05	28.38	54.05	13.52	100
31. การมีส่วนร่วมในการจัดทำ คู่มือครู	4.05	9.46	40.54	45.95	100
32. ความเหมาะสมของประมวล การสอน	2.70	39.19	51.35	6.76	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแบบเรียนในโรงเรียน
 ประถมศึกษา ศึกษาศึกษาอำเภอมีส่วนร่วมมากที่สุด ร้อยละ 1.35 มีส่วนรวมมากที่สุด ร้อยละ
 13.51 มีส่วนร่วมน้อย ร้อยละ 35.14 และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ร้อยละ 54.40 แสดงว่าศึกษา-
 ศึกษาอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.54 มีส่วนร่วมในการพิจารณาอย่างมาก เมื่อมีการเปลี่ยน
 แปลงแบบเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการจัดหาแบบเรียนให้ครูและนักเรียนนั้น
 ศึกษาศึกษาอำเภอมีส่วนร่วมมากที่สุด ร้อยละ 1.35 มีส่วนรวมมากที่สุด ร้อยละ 13.51 มีส่วน
 ร่วมน้อย ร้อยละ 32.44 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ร้อยละ 52.70 แสดงว่าศึกษาศึกษาอำเภอ
 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.14 มีส่วนร่วมน้อยมากในการจัดหาแบบเรียนให้ครูและนักเรียนในอำเภอ

ในด้านของประมวลการสอนนั้น ศึกษาศึกษาอำเภอมีความเห็นว่า ครูในโรงเรียน
 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ทำการสอนตามประมวลการสอนมากที่สุด ร้อยละ 6.67
 ทำการสอนตามประมวลการสอนมากที่สุด ร้อยละ 31.08 ทำการสอนตามประมวลการสอนน้อย
 ร้อยละ 54.05 และทำการสอนตามประมวลการสอนน้อยที่สุด ร้อยละ 8.11 แสดงว่า
 ศึกษาศึกษาอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.16 มีความเห็นว่าครูในโรงเรียนสังกัดองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดมิได้ทำการสอนให้เป็นไปตามประมวลการสอน เมื่อสอบถามว่าครูใน
 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีประมวลการสอนใช้เพียงพอกับความต้องการ
 เพียงไร ศึกษาศึกษาอำเภอร้อยละ 4.05 เห็นว่าครูมีประมวลการสอนใช้เพียงพอมากที่สุด
 ร้อยละ 28.38 เห็นว่ามีใช้เพียงพอมากที่สุด ร้อยละ 54.05 เห็นว่ามีใช้น้อย และ
 ร้อยละ 13.52 เห็นว่ามีใช้น้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาศึกษาอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.57
 เห็นว่าครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีประมวลการสอนไม่เพียงพอที่จะ
 ใช้ในโรงเรียน ในด้านการจัดทำคู่มือครูเพื่อแจกจ่ายให้ครูในอำเภอนั้น ศึกษาศึกษาอำเภอ
 ร้อยละ 4.05 เห็นว่าได้จัดทำมากที่สุด ร้อยละ 9.42 เห็นว่าได้จัดทำมากที่สุด ร้อยละ
 40.54 เห็นว่าได้จัดทำน้อยและ ร้อยละ 45.95 เห็นว่าได้จัดทำน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาศึกษา
 อำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.49 มีความเห็นว่าในการจัดทำคู่มือครูเพื่อแจกจ่ายให้ครูใน
 อำเภอนั้น ศึกษาศึกษาอำเภอได้จัดทำกันน้อยมาก สำหรับความเหมาะสมของประมวลการ
 สอนที่ใช้อยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้กันอยู่ในปัจจุบันนั้น ศึกษาศึกษา
 อำเภอ ร้อยละ 2.70 มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 39.19 เห็นว่ามีความ

เหมาะสมมาก ร้อยละ 51.35 มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อย และร้อยละ 6.76 มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 58.11 มีความเห็นว่าประมวลการสอนในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนน้อย จากผลการวิจัยในเรื่องแบบเรียนและประมวลการสอนนี้ แสดงให้เห็นว่าในเรื่องของแบบเรียนในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอมีส่วนร่วมในการพิจารณาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแบบเรียนและมีส่วนร่วมในการจัดหาแบบเรียนให้ครูและนักเรียนชวยมาก ในเรื่องของประมวลการสอน ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นว่า ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีประมวลการสอนไม่พอใช้จึงไม่ไ้ทำการสอนตามประมวลการสอน สำหรับประมวลการสอนที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ไม่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์อำเภอยังมีส่วนร่วมในการจัดคู่มือครูเพื่อแจกจ่ายให้ครูใช้ประกอบการสอนน้อยมากอีกด้วย

อุปกรณ์การสอนและตำราเรียน

เนื่องจากปัจจุบันนี้ครูมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน ประกอบกับวิชาที่นักเรียนต้องเรียนมีขอบเขตและรายละเอียดมาก การที่ครูจะทำการสอนแบบเดิมจึงไม่เป็นการเพียงพอ กรมวิชาการ¹⁰ ได้เสนอแนะผู้บริหารหรือผู้ที่เทศการศึกษาคว่า ควรจะให้ครูและโรงเรียนได้ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนของครูให้มากขึ้น

ในคานของตำราเรียนนั้น ตามกฎกระทรวงกรมการซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 2) ข้อ 20 ได้กำหนดไว้ว่า¹¹

¹⁰ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, อุปกรณ์การสอน (กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2516), หน้า 2-5.

¹¹ จำเลื่อง วุฒิจันทร์ และ ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์, เรื่องเดิม หน้า 193.

ให้ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอตารางสอนของโรงเรียนต่อศึกษาธิการอำเภอ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะใช้ได้ และศึกษาธิการอำเภอจะสั่งเปลี่ยนแปลงตารางสอนก็ได้

จากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเรื่องอุปกรณ์การสอนและตารางสอน ได้สอบถามศึกษาธิการอำเภอในเรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู การส่งเสริมให้ครูได้ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนของศึกษาธิการอำเภอ ในเรื่องของการสอนนั้น ได้สอบถามถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอนกับครูและได้สอบถามศึกษาธิการอำเภอว่าได้มีการพิจารณาอนุมัติให้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้ตารางสอนตามหน้าที่มากนักน้อยเพียงไร ผลการวิจัยปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่ออุปกรณ์การสอนและตารางสอน

ความคิดเห็นหรือเรื่องที่เป็นปฏิบัติ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
33. การส่งเสริมให้ครูได้ใช้อุปกรณ์การสอน	2.70	18.92	50.00	28.38	100
34. การใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนของครูในอำเภอ	2.70	13.52	64.86	18.92	100
35. การมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอน	2.70	9.46	43.25	44.59	100
36. การพิจารณาอนุญาตการใช้ตารางสอนในโรงเรียนประถมศึกษา	4.05	10.81	17.57	67.57	100

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ในเรื่องการจัดให้มีการประชุมเพื่อแนะนำหรือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนระหว่างครูในอำเภอนั้น ศึกษานิเทศก์ในอำเภอได้มีการจัดมากที่สุด ร้อยละ 2.70 ได้จัดมากที่สุด ร้อยละ 18.92 ได้จัดน้อย ร้อยละ 50.00 และจัดให้น้อยที่สุด ร้อยละ 28.38 แสดงว่าศึกษานิเทศก์ในอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.38 มีความเห็นว่า ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อแนะนำหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนระหว่างครูในอำเภอน้อยมาก และเมื่อถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในอำเภอว่าครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการเรียนมากน้อยเพียงไร ศึกษานิเทศก์ในอำเภอ ร้อยละ 2.70 เห็นว่าใช้อุปกรณ์การสอนมากที่สุด ร้อยละ 13.52 เห็นว่าใช้มาก ร้อยละ 64.86 เห็นว่าใช้อุปกรณ์สอนน้อย และ ร้อยละ 18.92 เห็นว่าใช้กันน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์ในอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.78 มีความเห็นว่าครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการใช้อุปกรณ์สอนประกอบการเรียนการสอนกันน้อยมาก

เกี่ยวกับเรื่องของการรายงานนั้น ศึกษานิเทศก์ในอำเภอ ร้อยละ 2.70 เห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอนกับครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 9.46 เห็นว่ามีส่วนร่วมมาก ร้อยละ 43.25 เห็นว่ามีส่วนรวมน้อย และ ร้อยละ 44.59 เห็นว่ามีส่วนรวมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์ในอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.84 มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ในอำเภอมมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอนกับครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดน้อยมาก ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการพิจารณาอนุญาตให้โรงเรียนประเภทศึกษาใช้ตารางสอนนั้น ศึกษานิเทศก์ในอำเภอ ร้อยละ 4.05 มีความเห็นว่าโรงเรียนได้เสนอตารางสอนมาให้พิจารณาาก่อนไขมากที่สุด ร้อยละ 10.81 เห็นว่าส่งมาให้พิจารณาาก่อนไขมาก ร้อยละ 17.57 เห็นว่าส่งมาให้พิจารณาาก่อนไขน้อย และ ร้อยละ 67.57 มีความเห็นว่าส่งมาให้พิจารณาาก่อนไขน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์ในอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.14 มีความเห็นว่าโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เสนอตารางสอนมาให้ศึกษานิเทศก์ในอำเภอพิจารณาอนุญาตก่อนไขน้อยที่สุด

นอกจากนั้นแล้ว จะเห็นได้ว่า ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในอำเภอนั้น ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการเรียนการสอน

กันน้อยที่สุด ในด้านการส่งเสริมให้ครูได้ใช้อุปกรณ์การสอนนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอได้จัดให้มีการประชุม เพื่อแนะนำหรือเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนระหว่างครูในอำเภอน้อยครั้งมาก ในเรื่องของตารางสอนนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอนกับครูในโรงเรียนน้อยครั้งมากเช่นเดียวกัน และเมื่อโรงเรียนประถมศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงตารางสอนในโรงเรียนก็ได้เสนอตารางสอนมาให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ พิจารณาอนุญาตน้อยครั้ง ซึ่งไม่เป็นไปตามกฎหมายที่ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตการใช้ตารางสอนของโรงเรียนประถมศึกษาไว้

การวัดผลและห้องสมุดโรงเรียน

ตามระเบียบกระทรวงศึกษานิเทศก์ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2518 ข้อ 2 ได้กำหนดไว้ว่า การสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้อำเภอพิจารณาดำเนินการ โดยให้อำเภอแต่งตั้งศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นประธานกรรมการดำเนินการวัดผล¹²

หน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกหน้าที่หนึ่งคือ การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนขึ้น เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการที่ปวงที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เกรียง เอี่ยมสกุล ได้ศึกษาคนควาเรื่องความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน และได้กล่าวว่า¹³ โรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งควรจัดให้มีห้องสมุดโรงเรียน โดยจัดหนังสือไว้ให้มากที่สุด

¹² ตรีชัย สนธิอนุเคราะห์, ประมวลระเบียบกระทรวงศึกษานิเทศก์ (กรุงเทพฯ : ท.หัตถการพิมพ์, 2519), หน้า 241.

¹³ เกรียง เอี่ยมสกุล, โรงเรียนประถมศึกษาภาคปฏิบัติ (ธนบุรี : โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา, 2510), หน้า 268.

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเรื่องการวัดผลและห้องสมุดโรงเรียน ได้สอบถามศึกษาธิการอำเภอในเรื่อง ความสม่ำเสมอของการวัดผลระหว่างปีของโรงเรียน และได้สอบถามในเรื่องความร่วมมือจากครูในอำเภอในการดำเนินการวัดผลการสอบปลายปี ชั้น ป.4 และ ชั้น ป.7 ในฐานะที่เป็นประธานการสอบได้ สำหรับในเรื่องของห้องสมุดโรงเรียนนั้น ได้สอบถามในเรื่อง ความมากน้อยของห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่ในอำเภอ ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในเรื่อง ความจำเป็นของห้องสมุดโรงเรียน และปัญหาในการจัดห้องสมุดโรงเรียน ผลการวิจัยได้แสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการวัดผลและห้องสมุดโรงเรียน

ความคิดเห็นหรือเรื่อง that ปฏิบัติ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
37. ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	31.08	48.65	14.86	5.41	100
38. ความสม่ำเสมอในการประเมินผลการเรียนระหว่างปีของโรงเรียนประถมศึกษา	6.76	55.40	31.08	6.76	100
39. ความจำเป็นของห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษา	16.22	39.19	28.38	16.21	100
40. จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีห้องสมุดโรงเรียน	1.35	5.41	56.76	36.48	100
41. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียน	20.27	50.00	25.68	4.05	100

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า เมื่อสอบถามศึกษาธิการอำเภอกว่าในการดำเนินการสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องมากนักน้อยเพียงไร ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 31.08 เห็นว่าได้รับความร่วมมือมากที่สุด รอยละ 48.65 เห็นว่าได้รับความร่วมมือมาก รอยละ 14.86 เห็นว่าได้รับความร่วมมือน้อย และรอยละ 5.41 เห็นว่าได้รับความร่วมมือน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอสวนใหญ่ รอยละ 79.73 เห็นว่าในการดำเนินการสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในด้านการประเมินผลการเรียนระหว่างปีของเด็คนั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 6.76 เห็นว่าโรงเรียนไค้ทำการประเมินผลโดยสม่ำเสมอมากที่สุด รอยละ 55.40 เห็นว่าโรงเรียนไค้ทำการประเมินผลโดยสม่ำเสมอมาก รอยละ 31.08 เห็นว่ามีผลการประเมินผลโดยสม่ำเสมอ รอยละ 6.76 เห็นว่าโรงเรียนไค้ทำการประเมินผลโดยสม่ำเสมอมากที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอสวนใหญ่ รอยละ 62.16 เห็นว่าการประเมินผลระหว่างปีของเด็กนักเรียนนั้นโรงเรียนไค้จัดทำโดยสม่ำเสมอ

ในด้านความจำเป็นของห้องสมุดโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 16.22 เห็นว่าจำเป็นมากที่สุด รอยละ 39.19 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก รอยละ 28.38 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย รอยละ 16.21 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อยที่สุด แสดงว่าในเรื่องความจำเป็นของห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนี้ ศึกษาธิการอำเภอมิความเห็นขัดแย้งกัน โดยศึกษาธิการอำเภอรอยละ 55.41 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 44.59 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย และเมื่อสอบถามศึกษาธิการอำเภอกว่าโรงเรียนประถมศึกษาชั้นมีการจัดห้องสมุดกันมากน้อยเพียงไร ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 1.35 เห็นว่ามีมากที่สุด รอยละ 5.41 เห็นว่ามีมาก รอยละ 56.76 เห็นว่ามีน้อย และรอยละ 36.48 เห็นว่ามีน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอสวนใหญ่ รอยละ 93.24 เห็นว่ามีโรงเรียนประถมศึกษาน้อยมากที่มีการจัดห้องสมุดโรงเรียน สำหรับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอนี้ที่อุปสรรคและปัญหาในการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนนั้น ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 20.27 เห็นว่าดาจะจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแล้วจะมีอุปสรรคและปัญหามากที่สุด รอยละ 50.00 เห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคมาก รอยละ 13.51 เห็นว่ามีอุปสรรคและปัญหาน้อย และรอยละ 4.05 เห็นว่ามีปัญหาและ

อุปสรรคน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 70.27 เห็นว่าถ้าจะจัดใหม่
ห้องสมุดโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแล้วจะมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งมากที่สุด
นอกจากนั้นแล้วจะเห็นได้ว่า ในเรื่องความสม่ำเสมอการวัดผลระหว่างปีของ
โรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า โรงเรียนได้จัดให้มีการวัดผลระหว่างปีของ
นักเรียนโดยสม่ำเสมอ สำหรับการทดสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่ง
ศึกษาธิการอำเภอเป็นประธานกรรมการดำเนินการสอบนั้น ศึกษาธิการอำเภอได้รับความ
ร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับกำจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ในด้านห้องสมุดโรงเรียนศึกษา-
ธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนมีความจำเป็นสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
ซึ่งควรที่จะจัดให้มากขึ้น แต่โรงเรียนประถมศึกษาก็มีการจัดกันน้อย เนื่องจากมีปัญหาและ
อุปสรรคในการจัดห้องสมุดโรงเรียนมาก

ปัญหาที่มีต่อการวัดผล

จากการสอบถามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอว่า มีปัญหาและอุปสรรคอะไร
บ้างในการดำเนินการสอบไล่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ศึกษาธิการ
อำเภอได้เสนอความคิดเห็นว่ามีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ครูไม่มีความชำนาญในการออกข้อสอบ ครูที่มีความรู้ความสามารถก็บางคนก็
อยู่ห่างไกลจากอำเภอมาก หากให้ช่วยจัดทำข้อสอบก็จะทำให้โรงเรียนขาดครู เด็กไม่
สามารถเรียนตามปกติได้ เพราะโดยทั่วไปโรงเรียนในชนบทที่ขาดแคลนครูอยู่แล้ว ปัญหา
ตัวครูอีกด้านหนึ่งก็คือ ครูที่มาช่วยออกและตรวจข้อสอบจะมีปัญหาในเรื่องรักษาความยุติธรรม
เพราะบางคนอาจนำข้อสอบไปเฉลยนักเรียนหรือให้คะแนนนักเรียนของตนเองได้
2. ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์และเครื่อง
โรเนียวไม่พอใช้ ที่มีอยู่ก็ชำรุด ประการสำคัญก็คือขาดเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ ต้องไป
ยืมหรือนำข้อสอบไปพิมพ์ที่อื่นไม่สะดวกต่อการปฏิบัติอย่างยิ่ง
3. เงินงบประมาณในการจัดทำข้อสอบมีจำกัด ไม่สามารถจัดซื้อวัสดุในการจัดทำ
ข้อสอบได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้การจัดสรรงบประมาณก็จะล่าช้าทำให้เกิดความยุ่งยาก

ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำข้อสอบ ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ อำเภอบางแห่ง ไม่มีร้านค้าที่มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดสอบขาย ต้องไปซื้อในจังหวัดหรืออำเภออื่นเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอน้อยและมีงานที่จะต้องปฏิบัติหลายด้าน งานดำเนินการสอบเป็นงานที่ต้องใช้กำลังคนมากจึง เป็นหน้าที่ของ ศึกษาธิการอำเภอในฐานะประธานกรรมการดำเนินการสอบที่จะต้องขอความร่วมมือไปยังบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอและคณะครูในอำเภอ ปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นคือ ไม่ได้รับความร่วมมืออย่างดี จึงเป็นความลำบากอย่างยิ่งที่จะดำเนินการสอบให้ เป็นไปอย่างดีได้

5. การให้คะแนนระหว่างมีไม่เป็นที่ธรรมก่อนนักเรียน ครูส่วนใหญ่จะให้คะแนนนักเรียนมากเกินไป ทำให้นักเรียนบางคนสอบได้ไม่มีความรู้พอ

6. การควบคุมการสอบไล่นักเรียนบางแห่งไม่รัดกุม ยังปล่อยให้ให้นักเรียนมีการทุจริตในการสอบ

7. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมือเนื้อที่คับแคบ ไม่เหมาะสมกับการเก็บรักษาข้อสอบ และไม่เหมาะสมกับการจัดทำอาคารสอบ เพื่อให้ข้อสอบมีมาตรฐานมากขึ้น

8. สนามสอบไล่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีหลายแห่ง และอยู่ใกล้กัน ไม่สะดวกต่อการควบคุมและการเตรียมสนามสอบ

9. กำหนดการปิดเทอมและเปิดเทอมของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่ตรงกัน บางแห่งใช้ระบบปีหนึ่งมี 3 เทอม บางแห่งใช้ระบบปีหนึ่งมี 2 เทอม ทำให้กำหนดการสอบปลายปีมีปัญหาในเรื่องกำหนดวันสอบ

10. การสอบในระดับชั้นตัวประโยคยังแตกต่างกันมาก บางจังหวัดสอบรวมโดยใช้ข้อสอบของจังหวัด บางจังหวัดได้มอบให้อำเภอดำเนินการสอบเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางจังหวัดมอบให้อำเภอดำเนินการจัดสอบทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในระดับอำเภอก็ยังมีความแตกต่างกัน บางอำเภोजัดสอบโดยใช้ข้อสอบเดียวกันทั้งอำเภอ บางอำเภอได้มอบให้กลุ่มโรงเรียนแต่ละแห่งรับไปดำเนินการเอง จึงทำให้ผลการสอบของแต่ละแห่งแตกต่างกันออกไป

แนวทางการแก้ไขปัญหามีต่อการวัดผล

สำหรับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดเป็นผู้นำดำเนินการจัดการวัดผลนั้น มีดังนี้

1. ให้จังหวัดหรือศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดเป็นผู้นำดำเนินการจัดทำข้อสอบทั้งหมดเช่นเดิม เพื่อความสะดวกในการจัดทำและเพื่อให้มาตรฐานการสอนอยู่ในระดับเดียวกันทั้งจังหวัด
2. กระทรวงศึกษาธิการหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจัดหาเครื่องอุปกรณ์ในการดำเนินการจัดสอบ เช่น เครื่องโรเนียว เครื่องพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอหรือจัดสรรเงินอุดหนุนหรือเงินงบประมาณในการซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพดี
3. จัดสรรเงินงบประมาณให้ถึงสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ และให้ทำการเบิกจ่ายได้ในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อจะได้เตรียมการได้ทัน
4. เพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มากขึ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ลาออกหรือย้ายไปรับราชการที่อื่น ควรบรรจุบุคคลเข้าทำงานแทนโดยด่วน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอีกประการหนึ่งก็คือ ในระหว่างเตรียมการดำเนินการสอบควรจัดส่งศึกษานิเทศก์ไปช่วยที่อำเภออย่างนอกรอบอำเภอละ 1 คน
5. ทางแก้ไขในการดำเนินการจัดสอบอีกวิธีหนึ่งก็คือ มอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือโรงเรียนแต่ละแห่งดำเนินการจัดสอบเอง เพราะการดำเนินการสอบควรอยู่ในหน่วยงานบริหารและมีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้การดำเนินการจัดสอบเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นธรรม

6. กระทรวงศึกษาธิการหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจัดสรรเงินงบประมาณหรือเงินอุดหนุนจำนวนหนึ่ง เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการสอบในระยะเวลาที่ดำเนินการสอบ

ปัญหาที่มีต่อการวัดผลและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีต่อการวัดผลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ได้แสดงไว้ในภาคผนวกแล้ว

ปัญหาโดยทั่วไป

ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือ ส่งเสริม และควบคุม เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด¹⁴ ศึกษาธิการอำเภอจึงควร จะมีความรู้ขอบเขตของการทำงานด้านวิชาการของตนเองโดยแน่ชัด มีความสัมพันธ์อันดีกับคณะครูในอำเภอ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้องในระดัอำเภอ เช่น ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และนายอำเภอ

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาโดยทั่วไปนี้ ได้สอบถามศึกษาธิการอำเภอในเรื่องที่เกี่ยวกับความต้องการของศึกษาธิการอำเภอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับคณะครูในอำเภอ ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และ นายอำเภอ ผลการวิจัยได้แสดงไว้ในตารางที่ 8

¹⁴กรมการปกครอง, เรื่องเดิม หน้า 12.

ตารางที่ 8

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานโดยทั่วไป

ความคิดเห็นหรือเรื่องที่ปฏิบัติ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	รวม
42. การทราบขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่	40.54	53.25	13.51	2.70	100
43. ความต้องการให้กระทรวงศึกษานิเทศก์กำหนดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ให้แน่ชัด	93.24	6.76	-	-	100
44. ความต้องการให้กระทรวงศึกษานิเทศก์จัดการอบรมการปฏิบัติงานคานวิชาการ	71.62	18.92	9.46	-	100
45. การมีส่วนร่วมในการประชุมครูและครูใหญ่	44.59	37.48	10.81	6.76	100
46. การจัดอบรมทางคานวิชาการให้ครูในอำเภอ	5.41	28.38	48.65	17.56	100
47. การตรวจเยี่ยมโรงเรียนตามแผนปฏิบัติงาน	5.41	29.72	51.35	13.52	100
48. การได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าหมวดการศึกษาและนายอำเภอ	13.51	40.54	31.08	14.87	100
49. การหาความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน	17.57	48.65	29.73	4.05	100
50. โอกาสที่ครูจะได้รับความรู้จากผู้บริหารอื่น	2.70	41.89	47.30	8.11	100
51. ความมากน้อยของปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติงานคานวิชาการ	24.32	51.35	18.92	5.41	100

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า การทราบขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 40.54 เห็นว่าทราบมากที่สุด ร้อยละ 43.25 เห็นว่าทราบมาก ร้อยละ 13.51 เห็นว่าทราบน้อย ร้อยละ 2.70 เห็นว่าทราบน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.79 เห็นว่าได้ทราบขอบเขตการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษามากที่สุด

ความต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษาให้แน่ชัด ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 93.24 มีความเห็นว่าการมากที่สุด ร้อยละ 6.76 มีความเห็นว่าการมาก และไม่มีผู้ไม่ต้องการเลย แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 100 มีความต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาให้แน่ชัดไป และเมื่อสอบถามว่ามีความต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างน้อยปีละครั้งมากน้อยเพียงไร ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 71.62 มีความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 18.92 มีความต้องการมาก ร้อยละ 9.64 มีความต้องการ และไม่มีผู้ต้องการน้อยที่สุดเลย แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.54 มีความต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการอบรมการปฏิบัติงานด้านวิชาการมาก

การมีส่วนร่วมในการประชุมครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือประชุมร่วมกับคณะครูในอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 44.59 มีส่วนร่วมมากที่สุด ร้อยละ 37.84 มีส่วนร่วมมาก ร้อยละ 10.81 มีส่วนร่วมน้อย และร้อยละ 6.76 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.43 มีความเห็นว่าได้มีส่วนร่วมในการประชุมครูหรือประชุมร่วมกับครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุด

การจัดให้มีการบรรยายทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูในอำเภอนั้น ศึกษาธิการอำเภอ ร้อยละ 5.41 มีความเห็นว่าได้จัดทำน้อยครั้งที่สุด ร้อยละ 29.72 เห็นว่าได้จัดทำน้อยครั้ง ร้อยละ 51.35 เห็นว่าได้จัดทำน้อย และร้อยละ 13.52 เห็นว่าได้จัดทำน้อยที่สุด แสดงว่าในการจัดให้มีการบรรยายทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้

แก่ครู ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 66.21 มีความเห็นว่าได้จัดให้ไม่น้อยมาก

ความสามารถในการไปตรวจเยี่ยมหรือนิเทศการศึกษา ตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้มากนักเพียงไร ศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 5.41 เห็นว่าสามารถไปตรวจเยี่ยมตามแผนปฏิบัติการได้มากที่สุด ร้อยละ 29.72 เห็นว่าสามารถออกไปได้มาก ร้อยละ 51.35 เห็นว่าสามารถออกไปได้น้อย และร้อยละ 13.52 เห็นว่าสามารถออกไปได้น้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 64.87 มีความเห็นว่าในการออกไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ นั้น สามารถทำได้น้อย

การได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอและนายอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 13.51 เห็นว่าได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนเป็นอย่างดี ร้อยละ 40.54 เห็นว่าได้รับการสนับสนุนมาก ร้อยละ 31.08 เห็นว่าได้รับการสนับสนุนน้อย และร้อยละ 14.87 เห็นว่าได้รับการสนับสนุนน้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 54.05 เห็นว่าในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนนั้นได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอเป็นอย่างดี และศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 45.95 ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอในการออกไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนอย่างเพียงพอ

การหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องยิ่งขึ้นนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 17.57 มีความเห็นว่าสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้มากที่สุด ร้อยละ 48.65 เห็นว่าสามารถหาได้มาก ร้อยละ 29.73 เห็นว่าสามารถหาได้น้อย และร้อยละ 4.04 เห็นว่าสามารถหาได้น้อยที่สุด แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ร้อยละ 66.22 เห็นว่าสามารถหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

เกี่ยวกับการที่ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโอกาสได้รับความรู้ทางวิชาการจากผู้บริหารอื่นมากนักเพียงไร ศึกษานิเทศก์อำเภอร้อยละ 2.70 เห็นว่ามีโอกาสได้รับมากที่สุด ร้อยละ 41.89 เห็นว่ามีโอกาสมาก ร้อยละ 47.30 เห็นว่ามีโอกาสน้อย และร้อยละ 8.11 เห็นว่ามีโอกาสได้รับน้อยมาก แสดงว่าในเรื่องของการมีโอกาสได้รับความรู้ทางวิชาการจากศึกษานิเทศก์ หรือหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ ฯลฯ

นี้ ศึกษาธิการอำเภอยังมีความเห็นขัดแย้งกันอยู่ โดยศึกษาธิการอำเภอรอยละ 44.59 เห็นว่ามีโอกาสได้รับมาก และศึกษาธิการอำเภอรอยละ 55.41 เห็นว่ามีโอกาสได้รับน้อย เมื่อถามว่าการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคมากน้อยเพียงไร ศึกษาธิการอำเภอรอยละ 24.32 เห็นว่ามีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 51.35 เห็นว่ามีปัญหามาก ร้อยละ 18.92 เห็นว่ามีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.41 เห็นว่ามีปัญหาน้อยที่สุด แสดงว่าในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.67 เห็นว่ามีปัญหามากที่สุด

นอกจากนั้นแล้ว ตารางที่ 8 จะแสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่ามีความรู้ในขอบเขตการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอย่างดีและสามารถหาความรู้เพิ่มเติม คืบค้นด้วยตนเองได้ แต่อย่างไรก็ตามศึกษาธิการอำเภอมีความต้องการที่จะให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้แน่ชัด และจัดให้มีการอบรมทางด้านวิชาการอย่างน้อยปีละครั้งมากที่สุด ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมกับครูใหญ่หรือคณะครูในอำเภอบ่อยครั้งมาก แต่มีโอกาสจัดบรรยายทางวิชาการเพื่อเพิ่มความรู้ให้แก่ครูได้น้อยครั้ง ในด้านที่ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโอกาสได้รับความรู้ทางวิชาการจากผู้บริหารอื่น เช่น ศึกษาธิการเทศน์ หรือ หัวหน้าหมวดการศึกษานั้น ศึกษาธิการอำเภอยังมีความเห็นขัดแย้งกันอยู่ ส่วนหนึ่งเห็นว่าครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีโอกาสได้รับความรู้ทางวิชาการจากหัวหน้าหมวดการศึกษอำเภอ หรือศึกษาธิการเทศน์มา และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่ามีโอกาสน้อย ในเรื่องการตรวจเยี่ยมโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ศึกษาธิการอำเภอส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าการได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษอำเภอ และอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาน้อย ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าการที่จะออกไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการที่ใ้วางไว้นั้น สามารถทำได้ยากมาก และในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ปัญหาและอุปสรรคที่ศึกษาธิการอำเภอได้เสนอมานั้น มีดังนี้

1. ปัญหางานซ้ำซ้อนกัน ปัจจุบันทั้งส่วนการศึกษาและหมวดการศึกษาอำเภอ ทางก็มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ มีการออกตรวจและแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่เสมอ นอกจากนี้ก็มีศึกษานิเทศก์ เขต ศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งต่างก็ไปออกทำการตรวจนิเทศการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำ เสนอแนะแก่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่นเดียวกัน ซึ่งขอเสนอแนะหรือคำแนะนำบางอย่างอาจขัดแย้งกัน เกิดความยุ่งยากต่อการปฏิบัติ

2. งานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอตามที่กฎหมายกำหนดไว้มาก แต่มีเจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเงินน้อย การขาดสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาอย่างยิ่งในการที่จะปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้ได้ผลดี

3. โรงเรียนมัธยมประจำตำบลและโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ จำเป็นต้องรับนักเรียนที่เรียนจบจากนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอำเภอนี้ นักเรียนบางคนที่มาสมัครเข้าเรียนมีความรู้ไม่ได้มาตรฐาน แต่โรงเรียนก็จำเป็นต้องรับเข้าเรียน เพราะนักเรียนที่มาสมัครเข้าเรียนมีจำนวนจำกัด ทำให้โรงเรียนมัธยมเสียเวลาในการเตรียมเด็กมากขึ้น และทำให้คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมอำเภอนั้นไม่ดีไปด้วย

สำหรับแนวความคิดของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการแก้ไขปัญหาดังนั้น มีดังนี้

1. เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับสนับสนุน เพราะมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ จึงควรมอบการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้รับไปดำเนินการและรับผิดชอบเอง

2. ถ้าจะให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ควบคุม ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ประสานงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป ควรมีการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกระทรวงทั้งสอง เพื่อแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อมิให้ก้าวร้าวกัน และควรแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายได้รับทราบแนวทางปฏิบัติโดยแน่ชัด

3. ในฐานะที่ศึกษาธิการอำเภอ เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไปนิเทศการศึกษา เพื่อตรวจตรา เสนอแนะให้คำแนะนำการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ในบางครั้งจำเป็นต้องแจกจ่ายเอกสารทางวิชาการให้แก่ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุเครื่องเขียนแบบพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อประกอบการทำงานให้โดยลดยิ่งขึ้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดสรร เงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนหนึ่งเป็นรายจ่ายในการตรวจเยี่ยมและเป็นรายจ่ายในการจัดซื้อเครื่องเขียนแบบพิมพ์ให้แก่ศึกษาธิการอำเภอ

4. เอกสารทางวิชาการซึ่งกองการศึกษาประจำภาคแจกให้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปของหนังสือ สมุด คินสอย ควรจะได้จัดสรรเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งให้กระทรวงศึกษาธิการใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อแนะนำครูในสถานการสอนบาง

5. ส่วนการศึกษาและหมวดการศึกษาเรียกครูไปช่วยราชการเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาขาดครูทำการสอนในโรงเรียนและในทางปฏิบัติจริงนั้น เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติงานในส่วนการศึกษาและหมวดการศึกษาเป็นครูที่เรียกไปช่วยราชการ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตำแหน่งอื่น ๆ เช่น ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนอำเภอ ฯลฯ ก็เป็นข้าราชการประจำทั้งสิ้น ทำให้ข้าราชการ เหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่ เพราะมีงานประจำที่จะต้องปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสมควรที่จะเร่งรัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในส่วนการศึกษาและหมวดการศึกษาให้เต็มรูปโดยเร่งด่วน เพื่อจะได้มีผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

สำหรับปัญหาโดยทั่วไปและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากแบบสอบถามปลายเปิด

(Open End) ใกล้เคียงไว้ในภาคผนวกแล้ว

สรุป

ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอสามารถ

ปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้น้อยและผลการปฏิบัติงานไม่ได้รับผลดี ในด้านการนิเทศการศึกษา
 ศึกษาธิการอำเภอได้ทำการนิเทศการศึกษาตามหลักวิชา แต่สามารถออกไปทำการนิเทศ
 การศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ได้น้อยครั้ง และเมื่อรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ผู้
 บังคับบัญชามีการรับฟังและติดตามผลตามข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอน้อย การ
 นิเทศการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอจึงไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร ด้านหลักสูตรศึกษาธิการ
 อำเภอมีความเห็นสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการวางขึ้นใหม่
 และมีความเห็นว่า ครูสามารถทำการสอนได้ทันตามหลักสูตรทุกปีการศึกษา ถึงแม้จะมีหลักสูตร
 ใช้ในโรงเรียนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ สำหรับความรู้ของนักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาในปัจจุบัน ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่ายังไม่ไต่มามาตรฐานในเรื่องแบบเรียน
 ศึกษาธิการอำเภอมีส่วนในการพิจารณาการใช้แบบเรียนและมีส่วนในการจัดหาแบบเรียน
 ให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดน้อยมาก ด้านประมวลการ
 สอนศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า ครูมีประมวลการสอนไม่พอใช้และไม่ทำการสอนตาม
 ประมวลการสอน ในสภาพปัจจุบันนี้ประมวลการสอนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับสภาพการเรียน
 การสอนของครูและนักเรียน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในด้านของอุปกรณ์การสอนนั้น ศึกษาธิการ
 อำเภอมีความเห็นว่าครูมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การสอนประกอบการเรียนการสอนน้อย และศึกษาธิการ
 อำเภอแทบจะไม่ได้จัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการ
 สอนเลย เกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตการใช้ตารางสอนตามหน้าที่ ปรากฏว่า เมื่อมีการ
 เปลี่ยนแปลงตารางสอนในโรงเรียน ได้มีการเสนอตารางสอนมาให้ศึกษาธิการอำเภอพิจารณา
 อนุญาตก่อนใจน้อยมาก ในด้านการดำเนินการวัดผล ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าได้รับ
 ความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ส่วนในเรื่องของห้องสมุดโรงเรียนนั้น
 ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาจำนวนมาก แต่
 โรงเรียนก็ได้จัดให้กันน้อย เพราะมีปัญหาในการจัดห้องสมุดโรงเรียนหลายประการ
 สำหรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดนั้น ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่ามีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้คือ
 (1) การขาดแคลนกำลังคนที่จะปฏิบัติงาน (2) ขาดเงินที่จะใช้ในการดำเนินงาน
 (3) ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ (4) ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้อง